

Kód předmětu	PSY 704
Název týmu	Martin a jeho ovečky
Členové týmu	Drahorádová Pavla, 182253 Choroušová Jana, 182598 Kusák Matin, 243476 Lišková Kateřina, 219747 Simonová Hana, 182108
Kontaktní mail	243476@mail.muni.cz

1. Název projektu:

Výzkum vztahu mezi formou vysokoškolského studia a mírou prokrastinace vysokoškolských studentů.

1.1 Výzkumná otázka:

Ovlivňuje forma vysokoškolského studia míru prokrastinace vysokoškolských studentů?

1.2 Zdůvodnění:

Prokrastinace (česky nejběžněji „odkládání“, v **textu budeme pojmy odkládání a prokrastinace užívat jako synonyma**) je koncept, který uvádí do souvislosti „nesoulad mezi původním záměrem a výsledným jednáním, přičemž rozdíl mezi odhodláním a začátkem práce na úkolu značně přesahuje přiměřené množství času, který je potřebný pro jeho zdárné splnění.“ (Steel et al., 2001, cit.dle Gabrhelík, 2008, s. 9). V obecné rovině Milgram (1991) prokrastinaci definoval jako: „1) sekvenci chování směřující k odkladu; 2) vedoucí k výsledku chování, které neodpovídá standardu; 3) týkající se úkolu, jehož splnění je pro prokrastinujícího jedince důležité; a 4) výsledek stavu, jež lze nazvat emoční rozladou,“ (cit. dle Gabrhelík, Vacek, Miovský, 2006, s. 362).

V průběhu historického vývoje výzkumu fenoménu prokrastinace bylo identifikováno několik forem prokrastinace, z nichž některé upozorňují na pozitivní aspekty „odkládání“. Ferrari a Emmons (1994) tak rozlišují mezi prokrastinací funkční, která je záměrnou strategií vycházející z vědomého důvodu proč jednání odložit a mezi prokrastinací dysfunkční, která představuje nevhodně zvolenou strategii v nevhodnou dobu. Velice časté je též rozdělení prokrastinace podle typu populace, v níž se uvedený fenomén vyskytuje. V této souvislosti se tak hovoří o prokrastinaci obecné, která je projevem maladaptivního životního stylu a o prokrastinaci akademické, která je pozorována v populaci vysokoškolských studentů a vyznačuje se odkládáním započítí či dokončení práce na úlohách, cvičeních, esejích, pozdní registrací předmětů, zkuškových termínů, odkládáním administrativních úkonů spojených se studiem, odkládáním čtení povinných textů a oddalováním příprav na zkoušky (Ferrari 2001b). Zájem o výzkum akademické prokrastinace byl posílen zjištěním, že prevalence prokrastinace u studentů vysokých škol dosahuje mnohem vyšších hodnot než v ostatní populaci (přibližně 50% : 20% (Ozer, Demir, 2005; Day et al., 2004)), což autoři studií přikládají specifickým vlastnostem akademického prostředí, které klade zvýšené nároky na schopnost plánovat, organizovat a plnit velké množství aktivit v krátkém časovém horizontu. Přičemž prokrastinační tendence se s počtem let ztrávených na vysoké škole podle některých autorů nadále zvyšují (Aitken, 1982).

V našem výzkumném projektu budeme tedy prokrastinaci chápat právě v intencích uvedených teorií. Tedy jako dysfunkční strategii jednání, která svými negativními dopady ovlivňuje kvalitu výkonu při studiu, v akademickém prostředí napomáhá budování image nespolehlivého a ovlivňuje i psychologické kvality studenta narušením duševní pohody. Jako prokrastinující pak budeme označovat ty jedince, kteří sice jsou činnorodí, ale na úkor úkolu, který je v hierarchii důležitosti na předním místě. Chování takového jedince je často liknavé, nepotřebné a kontraproduktivní (Schonwenburg, 1995). Z dosavadních výzkumů jsou zatím nejpropracovanější výsledky odhalující kauzální spojení mezi osobnostními rysy jedince a mírou prokrastinace v oblasti popisu osobnosti Big Five modelem. Výrazná negativní korelace byla zaznamenána mezi prokrastinací a dimenzí Svědomitost ($r = -.65$) a dimenzí Neuroticismus ($r = .35$). Tyto výsledky byly publikovány na základě metaanalýzy 41 studií Van Eerdeovou v r. 2004. Zároveň byl stanoven profil prokrastinujícího studenta jako jedince, „který není svědomitý, je poněkud neurotický, má živý fantazijní život a je mírně introvertovaný a nespolečenský,“ (Van Eereová, 2004, s. 36). Jako další osobnostní prediktory prokrastinace byly zkoumány korelace s locus of control, seberegulace, extraverze, perfekcionismus. Výsledky však nebyly statisticky významné.

Pro potřebu naší práce bychom však ještě rádi zmínili sociální aspekty prokrastinace. Ta je v akademickém prostředí nežádoucí a jak prokrastinátor, tak jeho okolí ji prožívají jako subjektivně nepříjemnou. I z tohoto hlediska je zdůrazňována další potřeba výzkumu. Současné posuzovací škály (např. PASS) zjišťující příčiny prokrastinace tak obsahují položky jako strach z hodnocení, závislost a vyhledávání pomoci, strach z úspěchu, či vliv vrstevníků. Ty nepřímo odkazují k možnému vztahu prokrastinátor – sociální prostředí. K jeho možnému vlivu na prokrastinaci směřují i současné terapeutické postupy. Např. Ferrari (2001b) ve svých deseti strategiích léčby situační prokrastinace uvádí strategii sociální podpora při dokončování úkolů (social support for task completion), podle níž by měl prokrastinátor mít „sociální síť, která podporuje dokončování úkolů, vytváří platformu z níž může přijít pochvala za úspěšné dokončení úkolu a umožňuje jedinci považovat se za součást skupiny“ (cit.dle Gabrhelík, 2008, s.42). Další doporučenou strategií jsou vzory neprokrastinace (models of nonprocrastination), která v podstatě spočívá v identifikaci se s těmi, kteří neprokrastinují. Ti mimo jiné mohou poskytnout i informaci o tom jak a v jakém časovém rámci se při řešení úkolů pohybují.

Důležitým sociálním aspektem zmiňovaným v odborné literatuře je korelace mezi prokrastinací a výukovými styly učitelů. Tu prokázali Ackerman a Gross - ve své studii uvádějí, že proměnné jako jasnost zadání úkolů, praktické zaměření úkolů, předpoklad odměny a tlak termínů spoluutvářejí celkovou míru averze vůči studijním povinnostem (Ackerman, Gross, 2005). Míra averze byla identifikována jako primární motiv vedoucí k akademické prokrastinaci. Více prokrastinovali ti jedinci, kteří úkol shledávali jako neradostný (Milgram, Maschevsky, 1995, in: Ackerman, Gross, 2005).

Při analýze současných poznatků o akademické prokrastinaci nás překvapilo, že zatímco mnohé výzkumy zohledňují genderové rozdíly, zkoumají korelace mezi délkou studia, mezioborové rozdíly, nezabývají se vlivem formy studia na prokrastinaci. Jak uvádí Gabrhelík (2008), přibližně ve dvou třetinách publikovaných výzkumných zpráv se otázka reprezentativnosti vzorku vůbec nevyskytuje, často se jedná o homogenní skupiny tvořené pouze studenty prezenčního studia, čímž může být snížena externí validita.

Na základě uvedených poznatků a na základě analýzy některých současných výzkumů akademické prokrastinace se domníváme, že studentů kombinované formy studia by měli být součástí výzkumných vzorků, jednak z důvodů reprezentativnosti a dále z důvodů zjištění korelace mezi formou studia a prokrastinací. Kombinovaná forma studia dle našeho názoru rozevírá prostor pro prokrastinaci ještě ve větší míře, než je tomu u prezenční formy studia. Předpokládáme, že je to dáno tím, že studenti dálkového studia nejsou fyzicky přítomni ve školním prostředí v takové míře jako studenti denního studia, mnohdy nemají osobní zkušenost s vyučujícími, jejich komunikace probíhá pouze v elektronické podobě a je často objemnější než u studentů studia denního.

Celkové prostorové oddálení, nečlenství v primárních skupinách spolužáků a celková nižší míra sociální opory, případně nižší míra sociální facilitace při plnění úkolů, jak ji zdůrazňoval Ferrari (2001b), mohou dle našeho názoru zvyšovat míru prokrastinace studentů kombinované formy studia. Stejně tak větší prostor pro racionalizaci při neplnění termínů, plynoucí z vyššího psychosociálního ukotvení studentů mimo akademické prostředí a samo další mimoakademické uplatnění (např. zaměstnání, více studií apod.), které stupňuje nároky na schopnost organizovat, plánovat a aktivně plnit povinnosti (viz výše Ozer, Demir, 2005; Day et al., 2004), mohou tento efekt jen podporovat. Cílem tohoto výzkumného projektu však není primárně zjišťovat příčiny prokrastinace studentů kombinované formy studia. Naším záměrem je především zjistit, zda existuje korelace mezi konceptem prokrastinace a formou studia.

Komentář [SJ1]: Chybi mi jakakoli zmínka o motivaci. Mezi dálkovými a prezenčními jsou rozdíly v motivaci, které by mohly působit opačně proti zde vyjmenovaným faktorům.

1.3 Definice pojmů:

Prokrastinace – odkládání; je vyjádřením nadměrného nesouladu mezi původním záměrem a výsledným jednáním.

Prokrastinace vysokoškolských studentů – akademická prokrastinace; spočívá ve špatně zvolené strategii plnění studijních povinností resp. v jejich bezdůvodném odkládání. Bezdůvodným odkládáním je přitom myšleno takové odkládání, pro něž student nemá reálné racionální důvody. Upřednostňuje ve svém časovém harmonogramu činnosti, popř. úkoly menší důležitosti, volí odklad typu „udělám to zítra“, plánuje splnění úkolu neúměrně dlouho tak, že mezi odhodláním a začátkem práce na úkolu přesáhne čas značně množství přiměřené k zdárnému splnění úkolu. Pro účely našeho výzkumu bude prokrastinace operacionalizována jednak otázkami v české verzi sebesposuzovací škály prokrastinace, které se vztahují ke zjištění zda student odkládá dané typy akademické činnosti či nikoli a dále otázkami ze škály PSS, které rozšiřují měřící nástroj ve smyslu námi operacionalizované prokrastinace. Dále bude prokrastinace operacionalizována termínem žádosti o zápis do semestru a termíny registrací předmětů, zkoušek, termíny odevzdávaných úloh. Zde pochopitelně nemůžeme kontrolovat bezdůvodnost, ale vzhledem k faktu, že analyzovaná data budou pokrývat přibližně jednu třetinu dat

za celé studium studenta, nelze očekávat, že by se reálné důvody pro odklad vyskytly u všech námi analyzovaných činností.

Forma vysokoškolského studia – způsob, jakým student studuje na dané vysoké škole. Rozlišujeme kombinovanou formu studia a prezenční formu studia.

Prezenční forma studia – student je na dané vysoké škole registrován v prezenční formě studia, přičemž struktura studia se může na každé jednotlivé škole mírně lišit. Obecně však předpokládáme, že je to taková forma studia, kde student denně dochází do školy. Tato denní výuka obsahuje například přednášky, semináře, prosemináře a další.

Kombinovaná forma studia – student je na dané škole registrován v kombinované formě studia, přičemž struktura se může na každé jednotlivé škole mírně lišit. Obecně však předpokládáme, že je to taková forma studia, kde student studuje převážně dálkově a do školy dochází ve školou určených intervalech (na MU například 3 konzultační dny v rámci jednoho semestru). Tato tzv. dálková výuka na rozdíl od výuky prezenční neobsahuje semináře, prosemináře a denní přednášky v prostorách školy.

1.4 Hypotézy:

Studenti kombinované formy vysokoškolského studia (tzv.dálkového studia) vykazují vyšší míru prokrastinace než studenti prezenční formy studia.

Komentář [SJ2]: Hypotéza nereflkuje vůbec ta zásadní zúžení populace, k nimž jste (správně) přistoupili. -1

2. Výzkumný design

2.1 Metoda výběru vzorku a výzkumný soubor:

Výzkumný soubor tvoří studenti třetího ročníku bakalářského dvouoborového studia na FSS MU v Brně. Studenty třetího ročníku jsme vybrali z populace studentů z následujících důvodů.

Z dostupných informací (např. Aitken, 1982) vyplývá, že míra prokrastinace s délkou studia roste. Domníváme se tedy, že je vhodné homogenizovat skupinu počtem odstudovaných let. Třetí ročníky jsou posledními ročníky bakalářského studia a na základě výše uvedených informací by se zde prokrastinace měla vyskytovat v nejvyšší a tedy lépe zjištělné míře (ve smyslu Bc. studia).

Komentář [SJ3]: Do úvodu – a s úvahou, proč.

Z důvodů omezenosti sběru dat od respondentů (pro účely předmětu PSY704 lze zahrnout pouze část podzimního semestru) jsme nuceni do nasbíraných dat zahrnout také jarní semestr předchozí roku (kdy studenti letošních třetích ročníků navštěvovali ročník druhý). K tomuto kroku přistupujeme proto, aby data získaná ve druhé části vlastního výzkumu tj. v analýze dat z archivu pokryla přibližně jednu třetinu dat (data za dva semestry) z celkové doby bakalářského studia (přibližně šest semestrů).

Pro výzkum prokrastinace z hlediska formy studia je nutné zahrnout dostatečný počet kombinovaných studentů. Z hlediska nízkého počtu současných studentů v kombinované formě studia na FSS MU jsme nuceni vzít v úvahu všechny kombinované studenty oboru psychologie a příslušného druhého oboru. Stejně tak vytvoříme skupinu prezenčních studentů, vybereme všechny studenty psychologie a příslušného druhého oboru.

Důvody, které nás vedly k rozhodnutí zaměřit se na studenty psychologie a jakéhokoli druhého oboru souvisí s několika faktory. Prvním je fakt, že korelace mezi druhem studovaného oboru a mírou prokrastinace nebyla prokázána, rozložení mezi jednotlivými obory bylo normální. (Gabrhelík, 2008). Druhým je potřeba srovnatelnosti a homogenity obou skupin – kombinovaných a prezenčních studentů. Mnohem důležitější (než typ oboru) je totiž v tomto případě korelace mezi výukovými styly učitelů (Ackerman, Gross, 2005). S ohledem na námi operacionalizovanou prokrastinaci (částečně jako včasnost odevzdávání úloh) jsme tedy studenty psychologie záměrně zvolili i proto, aby skupina byla vzhledem k výše uvedeným možným intervencujícím proměnným (např. přístupy konkrétních učitelů) homogenní. Zároveň jsme si ovšem vědomi faktu, že ani tímto opatřením úplně (ideální) homogenity nelze dosáhnout, neboť lze předpokládat zvýšený vliv výukových stylů přednášejících na studenty prezenčního studia a to zejména kvůli vyšší míře bezprostředního působení vyučujících danou četností a fyzickou blízkou vyplývající ze samotné povahy studia.

Komentář [SJ4]: Co znamená normální rozložení mezi obory? To je nějaká chyba.

Z takto vybraných studentů utvoříme tedy dvě skupiny, které budeme porovnávat. Kritériem pro umístění do skupin je forma zvoleného studia – nezávisle proměnná. První skupinu tvoří studenti kombinovaného studia, druhou skupinu studenti studia prezenčního. Výzkumný vzorek bude čítat 93 osob (28 kombinovaných a 65 prezenčních studentů). Počítáme s jistým response rate, proto dáváme do výběru všechny studenty psychologie a příslušného druhého oboru.

Komentář [SJ5]: Minulý čas.

Základní metoda výběru vzorku je tedy výběr dvou vzorků ze dvou populací. Přičemž v případě prvního

vzorku studentů prezenčního studia bude výběr z populace náhodný (náhodné vygenerování UČO čísel z ISU), v případě druhého vzorku se bude jednat o zahrnutí celé populace. skupinový náhodný výběr. Náhodností jsme chtěli v uvedených skupinách docílit rovnoměrného rozložení dalších intervenujících proměnných jako je motivace (Self-Determined Academic Motivation, Non Self-Determined Academic Motivation), perfekcionismus (Self-Oriented Perfectionism, Socially Prescribed Perfectionism), úzkostnost, a neuroticismus. Vzhledem k tomu, že jednou z použitých metod bude i dotazníkové šetření, je možné, že v rámci návratnosti dojde k samovýběru. Tomu se pokusíme zabránit motivačním dopisem vybraným studentům. V němž se pokusíme vyzdvihnout přínos studie pro rozšíření poznání v jejich oboru.

Komentář [SJ6]: Ne, census. -1. BTW, je opravdu Vaší populací pouze ročník studentů FSS? Není to málo? K čemu by takový výzkum byl třeba někomu z Prahy nebo Olomouce? -1

Komentář [SJ7]: Co to je?

Komentář [SJ8]: Náhodným výběrem z malé skupiny můžete dosáhnout maximálně vysoké reprezentativnosti, nikoli uniformního (=rovnoměrného?) či normálního rozložení.

Poznámka: Problém, který v souvislosti s výběrem respondentů řešíme, je v samotném informačním systému, který dostatečně nereflektuje studenty, kteří nestudují řádně nastaveným způsobem. V ISU není ošetřeno zařazení studentů do ročníku, který přesně studuje. Pokud student ročník opakuje, je přesto kvantitativně zařazen do ročníku, v němž začínal, podobně pokud přestoupil na jinou formu studia, je zařazen Isem opět do prvního ročníku. Toto nejsme schopni ošetřit, avšak tuto nesrovnalost řadíme jako přípustnou z hlediska statistické chyby.

2.2 Metody sběru dat:

Vlastní výzkum bude složen ze dvou částí. Z dotazníkového šetření a ze sběru dat z archivu FSS MU. Dotazník obsahuje otázky z české verze sebeposuzovací škály prokrastinace: Posuzovací škála prokrastinace pro studenty (Solomon a Rothblum, 1984), a otázky ze Škály prokrastinace pro studenty PSS (Lay, 1986), upravené Gabrhelíkem v roce 2005 a poskytnuté nám pro studijní účely Centrem Adiktologie.

Původní Solomonova a Rothblumova posuzovací škála pro studenty (dále jen PASS, dle angl. originálu) je nástrojem o 44 položkách z nichž 18 je zaměřeno na zjišťování prevalence akademické prokrastinace u studentů a 26 položek zjišťuje příčiny prokrastinace. Jelikož cílem našeho výzkumu není, jak jsme již několikrát zdůraznili, zjišťovat příčiny prokrastinace, rozhodli jsme se využít pouze první část PASS tj. prvních 18-ti položek. PASS byl ověřen na universitních studentech (N=323). Vnitřní konzistence prevalence části PASS za využití split-half korelací dosahovala „0,58“. Stabilita měsíčního test-retest korelací dosahovala pro prevalence část PASS „0,74“ (Solomon, Rothblum, 1994, s.446). Dle zjištění Ferrariho byla hladina koeficientu alfa „0,75“ (Ferrari, 1985). Reliabilitu a validitu potvrdily i výsledky dalších studií (př. Ozer, Demir, 2005). V českém prostředí byla validita PASS ověřována pomocí kvantitativních i kvalitativních metod. V kvantitativním ověřování se jednalo o srovnání PASS prostřednictvím standardizovaných skóre (z-skóre, T-skóre) se dvěma dalšími škálami a to AIT škálou (Aitken Procrastination inventory, Aitken, 1982) a PSS škálou (přepřacovaná verze GP, General Procrastination Scale, Lay, 1986). Validita i vnitřní konzistence PASS byla prokázána jak užitím kvalitativních tak kvantitativních metod (Gabrhelík, 2008).

Nevýhodou dotazníkového šetření bude nejen omezená návratnost, která by mohla být ohrožující pro náhodnost výběru prvního výzkumného vzorku, ale i spoléhání se na self-report. První ze jmenovaných nevýhod se pokusíme redukovat osobním motivačním dopisem a osobním dohlédnutím na navrácení zasláných dotazníků. Druhou ze jmenovaných nevýhod se částečně pokusíme redukovat využitím druhé výzkumné metody (sběrem dat z archivu).

Druhá část sběru dat bude mít podobu sběru dat z informačního systému FSS MU. Sbíraná data budou mít následující podobu. U každého z vybraných studentů zjistíme informace týkající se dosavadního třetího a jarního semestru druhého ročníku jeho studia, tak aby údaje byly kvantitativně dostatečné (což se odrazí i v kvalitě výsledků). Konkrétní údaje, které nás budou zajímat, se vztahují k plnění administrativních i učebních povinností. Konkrétní data tedy budou následující:

- Termín podání žádosti o zápis do studia
- Termín registrace předmětů
- Termín registrace na konkrétní zkoušky
- Termíny odevzdávání úkolů do odevzdávání

Komentář [SJ9]: Kvantitativní dostatečnost, to je pro mě úplně nový pojem.

Zjištěné údaje budeme srovnávat s deadliny, tedy s termíny, kdy naposledy bylo možné úkon provést.

2.3 Výzkumný postup:

Po vytvoření výzkumného vzorku výše uvedeným způsobem jsme přistupovali ke zkoumaným osobám následovně. Nejdříve jsme obeslali všechny zkoumané osoby motivačním dopisem s dotazníkem na e-mailovou adresu získanou z ISU MU. Pro zvýšení návratnosti jsme e-mail adresovali přímo zkoumané osobě (oslovili jsme

zkoumanou osobu jménem - osobní oslovení jsme zařadili jako doplněk ke strohé neosobní hromadné elektronické komunikaci se studenty, mělo mít efekt navození přátelské atmosféry a zdůraznění kolegiality). Po dvou týdnech od rozeslání mailů jsme znovu obeslali ty, kteří neodpověděli vůbec (tedy ani kladně, ani záporně). Činili jsme tak z důvodu snahy o ekvivalentnost zkoumaných skupin, protože v případě kombinovaných studentů jsme potřebovali návratnost vyšší, než jaká byla při prvním obeslání.

Druhý mail se od prvního lišil pouze v akutnosti odevzdání (byl doplněn o datum, do kdy bychom daný dotazník potřebovali) a v důrazu na důvěrnost, tedy ujištění, že informace nám podané budou sloužit pouze pro účely tohoto výzkumu, tedy že se nedostanou do rukou třetí osoby (z etických důvodů jsme respondenty nemohli nutit do vyplnění dotazníků osobním setkáním). Sběr dat z druhého mailu probíhal jeden týden.

Verze motivačního dopisu:

Motivační dopis pro vyplnění dotazníku

Vážený spolužáku, vážená spolužačko,

náhodným způsobem jsi byl/a vybrán/a do naší semestrální studie, která se zabývá mírou plnění studijních povinností na FSS MU.

Byli bychom velice rádi, kdyby ses zapojil/a do tohoto výzkumu a poskytl/a nám tak velice důležité informace, které mohou být i zpětně vhodně a prakticky využitelné pro stávající i nastávající studenty/tky a odbornou (nejen) psychologickou veřejnost.

Prosíme pouze o vyplnění krátkého dotazníku (jeho vyplnění trvá jen okolo 15 minut). Vyplněný dotazník poslouží nejen výzkumnému záměru, ale může být rovněž také užitečnou zpětnou vazbou pro Tebe a Tvé studium.

Děkujeme velice za vstřícnost a doufáme, že i my budeme moci podobně oplatit tuto pomoc tobě ve chvíli, kdy ji budeš sám potřebovat :-).

Za výzkumný tým,

Martin Kusák,
Kateřina Lišková,
Jana Choroušová,
Pavla Drahorádová,
Hana Simonová

Rovněž jsme rozeslali informovaný souhlas s poskytnutím informací pro účely zkoumání prokrastinace z archivu FSS MU (rovněž jsme pro plnou návratnost užili osobní oslovení). Zde je jeho verze:

Informovaný souhlas studenta/studentky s poskytnutím informací pro účely semestrální práce oboru psychologie.

Vážený spolužáku, vážená spolužačko,

náhodným způsobem jsi byl/a vybrán/a do naší semestrální studie, která se zabývá mírou plnění studijních povinností na FSS MU. Rádi bychom zapojili studenty nejen prezenční, ale také kombinované formy studia.

Požadované informace

Pro účely našeho výzkumu je nutné zjistit následující informace:

- termíny registrací do semestru
- termíny registrací do předmětů
- termíny registrací na zkoušky
- termíny odevzdávaných úkolů

S Tvým svolením budeme moci tyto informace získat od správců ISu, nebudeme je zneužívat k jiným než výzkumným potřebám. Také se zavazujeme k tomu, že výše uvedené informace nebudou předkládány třetí osobě a že budou po odevzdání finální verze vymazány z harddisků našich počítačů.

Sám/sama určitě moc dobře víš, jak strašně těžké je udělat smysluplnou seminární práci, proto Tě tímto žádáme o spolupráci ve formě „informovaného souhlasu“ a poskytnutím pro nás tak cenných informací. Žádáme Tě jako svého spolužáka/spolužačku, jako budoucího odborníka/odbornici ve svém oboru, protože výsledek této studie nám všem může opět trochu více poodestrít další kousek psychologického vědění.

Pokud máš jakékoli nejasnosti či otázky ohledně této studie, neváhej se na nás obrátit a zeptat se. Rádi Ti odpovíme na jakékoliv dotazy.

Za výzkumný tým Ti děkují:

Martin Kusák (243476@mail.muni.cz), tel:739442280

Kateřina Lišková (219747@mail.muni.cz)

Jana Choroušová (182598@mail.muni.cz)

Pavla Drahorábová (182253@mail.muni.cz)

Hana Simonová (182108@mail.muni.cz)

Jméno a UČO studenta/ky

Podpis

Po navrácení informovaného souhlasu jsme začali se sběrem a analýzou dat získaných skrze IS MU, ke kterým jsme tímto dostali přístup. Stěžejním úkolem zde bylo zkoumat termíny registrací do semestru, do předmětů, na zkoušky a termíny odevzdávaných úkolů. Důležitými daty pro nás byly pozdní termíny a také jsme pozorovali blízkost termínů odevzdání/přihlášení/zápisu, které využívali studenti/ky k požadovaným termínům odevzdání/přihlášení/zápisu uvedených v podmínkách studia (ISu, sylabech). Po sebrání potřebných dat z dotazníků a archivů FSS MU jsme začali s jejich zpracováním pomocí SPSS.

Poznámka: Pro efektivnější motivaci respondentů jsme se přiklonili k popisu dotazníku orientačně i v textu e-mailů (ze zkušenosti víme, že přílohy nejsou často otevřeny z důvodů možné časové náročnosti, orientační ukázka v textu respondenta ujistí o krátkosti celého dotazníku – nebude se obávat otevřít přílohu).

2.4 Interní validita:

Mezi faktory ohrožující vnitřní validitu mohou patřit nemožnost manipulovat nezávisle proměnnou, chyba měrného nástroje a reaktivita zkoumaných osob. Nemožnost manipulovat nezávisle proměnnou je dána tím, že se jedná o subject variable. Není tedy možné zjistit, do jaké míry by se změnila míra prokrastinace, kdyby studenti prezenčního studia byli donuceni přejít na kombinované studium a opačně. Chyba měrného nástroje může být v našem výzkumu dána samotným konstruktem, jehož vícedimenzionálnost nemusí otázky v dotazníku pokrývat úplně (viz. konstruktová validita).

Vzhledem k samotnému překladu výrazu prokrastinace jako odkládání dochází ke zjednodušení konceptu a právě z tohoto důvodu jsme se rozhodli v dotazníkové části hovořit o bezdůvodném odkládání a přistoupit rovněž k vysvětlení pojmu prokrastinace v úvodu dotazníku tak, aby byl koncept probandy co nejlépe

pochopen. Dalším krokem, který by měl alespoň částečně odstranit nedostatečnost měření, vzniklou výhradně dotazníkovým šetřením a z jeho povahy plynoucím zkreslením self-reportem, je uplatnění druhé metody. Analýza sběru dat z archívu IS MU bude dle našeho názoru alespoň částečně objektivizovat zjištění o tom, do jaké míry student skutečně plnil zadané úlohy v daném časovém rámci a v tomto smyslu je možné analýzu dat rovněž považovat za kritérium pro validizaci otázky č.1.

Reaktivita zkoumaných osob se v našem výzkumném plánu nejeví jako výrazný problém. Jelikož jsme pro správné pochopení konceptu prokrastinace nuceni uvést jeho stručnou charakteristiku, je zřejmé, že probandi odhalí záměr výzkumu a jejich odpovědi tak budou do jisté míry podléhat zkreslení plynoucím z některých osobnostních charakteristik (sebeprezentace, sebepojetí etc.), a tudíž nebudou vždy odpovídat zcela pravdivě. Proto jsme také kladli důraz na důvěrnost jimi poskytnutých informací, ujištění o nezveřejnění jejich osobních dat a motivaci odpovídat pravdivě (viz motivační dopis atp.).

Interní validita našeho výzkumu může být také výrazným způsobem ovlivněna intervenujícími proměnnými. Úplně eliminace intervenujících proměnných nejsme schopni zcela dosáhnout. Nejvýrazněji se nám jako intervenující proměnná jeví motivace. Ta může být jednak jednou z příčin prokrastinace (nízká Self-Oriented Academic Motivation, vysoká Non-Self Oriented A.M.), ale zároveň i nepravou příčinou, a to zejména tehdy, pokud by student v zásadě studovat vůbec nechtěl a byl k tomu pouze určitými okolnostmi nucen. Zároveň není v našich možnostech při daném rozsahu výzkumu pokrýt další významný projev znaku konceptu prokrastinace, a to ukončení studia z důvodu prokrastinace. Tím se bohužel vystavujeme riziku, že ti, kteří jsou „nejsilnějšími“ prokrastinátoři se v naší analýze vůbec neobjeví.

Při zkoumání prokrastinace u dvou takto rozdílných skupin se jich objevuje nespočet, proto jsme jim věnovali samostatnou část níže (klasifikace intervenujících proměnných). Zde uvedeme pouze výčet – charakterové vlastnosti (iracionální přesvědčení, strach z neúspěchu, svědomitost, perfekcionismus, akademická motivace), akademické prostředí, výukové styly vyučujících, učební styly studujících a míra autoregulace učení.

2.5 Konstruktová validita

V našem výzkumu se zaměřujeme na konstrukt „prokrastinace“. Jak je patrné z úvodní teoretické části, jedná se o konstrukt zahrnující více znaků typických pro zkoumanou vlastnost. Běžně užívané synonymum „odkládání“ nevystihuje dle našeho názoru v úplnosti všechny znaky. Hlavním problémem se jeví zejména bezdůvodnost odkládání. Jsme si vědomi toho, že standardizovaná verze dotazníku není právě v tomto směru dostatečně citlivá a alespoň částečně jsme se tento nedostatek pokusili eliminovat vysvětlením pojmu prokrastinace v úvodní části dotazníku a dále přidáním slova „bezdůvodný“. Můžeme však pouze předpokládat, že probandi pochopí význam slova „bezdůvodný“ ve stejném smyslu. Vyhodnocení důvodů jako racionálních, reálných a nezbytných pro odklad studijní povinnosti je do značné míry subjektivní. V tomto významu tedy nebude měření našeho konstruktů zcela dostatečně pokryto.

2.6 Externí validita:

Z hlediska povahy provedení našeho výzkumu (ačkoli jsme eliminovali široké spektrum intervenujících proměnných, náš vzorek je úzce vymezen) vyplývá, že se zobecňováním na širší populaci musíme být opatrní. Významnou roli zde hraje charakter studia i akademického prostředí, jejichž studijní podmínky a požadavky si každá VŠ/fakulta určuje jinak. Šetření bylo provedeno na studentech FSS MU, což nás opravňuje zobecňovat pouze na toto prostředí. A dokonce i zde bychom mohli být kritičtí z hlediska proměny studijních požadavků pro prezenční a kombinované studenty v čase – stěžejním tématem jsou zde příčiny prokrastinace. Ty jsme do výzkumu nezahrnuli, avšak právě jejich potenciální proměna v příštích letech by jistě mohla vést ke změně míry prokrastinace u obou skupin. Důležitou informací je pro nás právě vyšší prokrastinace u kombinovaných studentů – pokud se tedy zásadně nezmění povaha studia, mělo by naše zjištění být platné.

Naše závěry mají být proto především podněcující inspirací pro rozsáhlejší výzkum akademické prokrastinace v závislosti na formě studia v budoucnu, na dalších vysokých školách, které se potýkají s rozlišováním studia na prezenční a kombinované.

2.7 Klasifikace proměnných:

Nezávisle proměnná:

Nezávisle proměnnou bude v našem výzkumu forma studia zvolená studentem. Proměnná bude nabývat podob: Kombinované nebo prezenční studium. Tato proměnná je nemanipulovatelnou proměnnou a lze ji považovat za **subject** variable.

Komentář [SJ10]: Ne tak docela – není to charakteristika těch lidí, ale prostředí v němž se vyskytují. Tím pádem je toto označení zavádějící. Ale ze čtení Goodwina se to tak může zdát – jsem rád, že se o něj opíráte.

Závisle proměnná:

Závislou proměnnou bude v našem výzkumu míra prokrastinace. Tu jsme pro potřebu našeho výzkumu operacionalizovali jednak škálou otázek v dotazníku a dále včasností požádání o zápis do semestru, včasností registrace předmětů, včasností registrace na zkoušky a dále včasností odevzdávání úloh (včasností je zde míněno to, jak brzo před termínem, případně přímo v den termínu, či po termínu student odevzdával úlohy, kolik dní před deadlinem požádal o zápis do semestru, kolik dní před deadlinem si registroval předměty a zkoušky).

Proměnná prokrastinace tak bude v dotazníkové části nabývat hodnot daných vyjádřením studenta o tom, zda v položkách psaní písemných úkolů, studium na zkoušky, dodržování úkolů, které souvisí s četbou zadaných textů, povinnosti související s universitní administrativou, schůzky a docházka, školní aktivity obecně, prokrastinoval (hodnoty budou vyjádřeny na pětistupňové škále od „nikdy neodkládám“ až po „vždy odkládám“), zda vzhledem k výše uvedeným položkám považuje svoji prokrastinaci za problém (hodnoty budou měřeny na pětistupňové škále od „vůbec není problém“ až po „vždy je problém“) a zda by chtěl u výše uvedených položek své prokrastinační chování snížit, či nikoli (hodnoty budou vyjádřeny na pětistupňové škále od vyjádření „nechci snížovat“ až po „chci snížit“). Dále bude prokrastinace nabývat hodnot daných souřadnicemi vyjádřením studenta na pěti stupňové škále od „velmi typické“ až „velmi netypické“ k položkám v otázce č.4.

„Při práci se sebesupozovacími škálami je uplatňováno arbitrární pravidlo jednoduchého zprůměrování (medián), s tím, že za problematického nebo těžkého prokrastinátora je považován ten, kdo přesáhne mediánovou hodnotu navýšenou o standardní odchylku (Schouwenburg, 2005).“

U metody sběru dat z archivu bude prokrastinace operacionalizována konkrétními daty, kdy studenti požádali o zápis do semestru, kdy si studenti registrovali předměty, kdy se studenti registrovali na zkoušky a kdy studenti odevzdávali úlohy do odevzdávání.

Komentář [SJ11]: Výše uvedené odstavce jsou o operacionalizaci a patří tím pádem do sekce „metoda...“.

Klasifikace intervenujících proměnných:

Intervenujícími proměnnými jsou v našem výzkumném projektu osobnostní charakteristiky vybraných studentů. Při jejich klasifikaci jsme vycházeli z dostupných výzkumných studií, které se zaměřují na zkoumání vlivu osobnostních proměnných na prokrastinaci. Jako intervenující proměnné tak uvádíme ty osobnostní charakteristiky, které dosahovaly statisticky významných korelací s prokrastinací (musíme reflektovat i to, že jejich rozložení může být v obou zkoumaných skupinách různé). V kognitivně-behaviorálním pojetí osobnosti je jako jedna z možných příčin prokrastinace identifikována osobnostní proměnná iracionální přesvědčení, strach z neúspěchu a iracionální perfekcionismus (Burka, Yuen, 1983, in: Gabrhelík, 2008, s.23). V modelu Big Five s prokrastinací nejvíce korelovala složka svědomitost a neuroticismus (VanEerdeová, 2007). Svědomitost je přitom osobnostní proměnnou, v jejímž rámci prokrastinace nejvíce korelovala s organizovaností a energií jako bezprostřední příčinou prokrastinace (Milgram, Naaman, 1996 in: Gabrhelík, 2008, s.24). Neuroticismus jako proměnná se zároveň objevuje i v integrativním modelu vytvořeném Miquelonem, Vallerandem a kol (Miquelon, Vallerand, Grouzet, Cardinal, 2005). Tento model integruje proměnné perfekcionismus, akademická motivace a neuroticismus. Perfekcionismus a akademickou motivaci přitom považujeme za další možné intervenující proměnné. Jelikož primárním cílem našeho výzkumu není zjišťovat osobnostní, charakterové, či temperamentové příčiny prokrastinace, nebude jeho součástí zjišťovat u uvedených osobnostních charakteristik hodnoty u jednotlivých studentů. Je zřejmé, že skupina námi vybraných prezenčních studentů by se mohla v těchto osobnostních charakteristikách lišit od skupiny kombinovaných studentů, avšak tuto proměnnou nejsme schopni ošetřit. Budeme ji reflektovat v závěrečné diskusi jako jednu z možností, která mohla ovlivnit výsledky.

Další intervenující proměnou by mohlo být samo akademické prostředí a zároveň, jak vyplývá ze studie Ackermana a Grosse, by intervenovat mohla též proměnná výukové styly vyučujících (Ackerman, Gross, 2005). Tyto proměnné jsme se rozhodli eliminovat jednak tím, že skupina je z hlediska akademického prostředí homogenní, neboť zkoumané osoby jsou všichni studenti FSS MU v Brně a setkávají se tak v rámci školy se stejnými vyučujícími, se stejnými akademickými povinnostmi a s týmiž administrativními pracovníky. Ačkoli nejsme schopni zařadit shodný přístup týchž vyučujících ke studentům v prezenčním a kombinovaném studiu, myslíme si, že unifikace studijního oboru a fakulty (a tedy i stejných vyučujících a dalších pracovníků) pomůže tento vliv dostatečně eliminovat. Shodného chování vyučujících nelze totiž dosáhnout ani v rámci jedné formy studia – výukové styly a jejich jednání je závislé na proměnlivém subjektivním rozpoložení každého z nich.

Komentář [SJ12]: To není tak úplně pravda – můžete je měřit, abyste je pak mohli doopravdy reflektovat, ne jen kecat. -1

Komentář [SJ13]: Minimálně je to krok správným směrem.

Komentář [SJ14]: To je složité sousloví pro náladu :-)

3. Závěrečné zhodnocení, výsledky a diskuse

Při sběru dat jsme narazili na mnohé komplikace, které způsobily to, že se nám výzkum nepodařilo zrealizovat tak, jak byl koncipován. Ačkoli jsme z dotazníkových údajů vyvozovali mnohé závěry, mající vztah k teoretické hypotéze a k otázce našeho výzkumu, musíme již v úvodu zdůraznit, že uvedené výsledky nemají povahu zobecnitelných sdělení.

Z celkového množství vybraných studentů psychologie a příslušného druhého oboru kombinovaného i prezenčního studia (93 respondentů) se nám podařilo sesbírat 57 vyplněných dotazníků (61,3%). Na základě osobního oslovení v průvodním dopise a také díky připomínkové prosbě v dopise druhém byla návratnost dotazníků u kombinovaných studentů poměrně vysoká – z celkového počtu 28 kombinovaných studentů bylo vráceno 22 dotazníků (78,6%). Z celkového počtu 65 prezenčních studentů bylo vráceno 35 dotazníků (53,9%).

Jako největší problém se bohužel ukázal sběr dat z archivu informačního systému MU. I přes informovaný souhlas studentů s nahlédnutím do informačního systému a následnou analýzou takto sebraných dat nám vedením FSS nebyl povolen přístup do archivu informačního systému MU. Naše datová analýza zde byla proto omezena na informace ohledně odevzdání úkolů ze dvou předmětů (PSY117, PSY717, PSY110, PSY710) za rok 2007 a 2008, které nám poskytli pouze vyučující těchto předmětů. Vzhledem k možnostem jisté flexibility nastavení studijního plánu samotným studentem jsme se potýkali s nedostatkem potřebných položek ke zpracování těchto údajů. Někteří studenti totiž studovali výše uvedené předměty v jiných semestrech, než jak uvádí doporučený studijní plán pro obor psychologie. Proto jsme nemohli zajistit potřebný počet dat, který by umožnil takovou analýzu, jejíž výsledky by byly validní.

Data z dotazníků byla zpracována pomocí programu SPSS.

Při analýze a zpracování dat jsme použili deskriptivní statistiku a základní statistické operace.

Jak už uvádíme výše, byla pro naše šetření formulována následující hypotéza:

- *Studenti kombinované formy vysokoškolského studia (tzv. dálkového studia) vykazují vyšší míru prokrastinace než studenti prezenční formy studia.*

Vzhledem k užití metod výběru a vzhledem k omezenému množství sebraných dat se jako problematické ukázalo i užití standardních statistických procedur. A to z následujících důvodů:

- výběr není pravděpodobnostní
- návratnost dotazníků v případě prezenčních studentů je nízká

Kdybychom klasicky testovali platnost hypotéz, formulace nulové hypotézy by zněla následovně:

- *Mezi studenty prezenčního a kombinovaného studia neexistuje rozdíl v míře prokrastinace.*

Pokud bychom ji vyvrátili, existoval by předpoklad, že naše původní hypotéza platí. V našem případě se však musíme spoléhat pouze na okometrickou komparaci výsledků hrubých skóre/jejich relativních četností:

- *Studenti kombinovaného studia budou dosahovat vyšších hrubých skóre, než studenti prezenční formy studia.*

Jako naší hypotéze nejvíce odpovídající informace shledáváme data z první části dotazníku (otázka 1 - q1), protože se nejvíce dotýkají problematiky míry výskytu prokrastinačního jednání u studentů. Další dvě otázky se zabývají především subjektivním hodnocením ne/přínosu tohoto jednání a potřeby jej omezit, což nedává přímou odpověď na naši výzkumnou otázku. Přesto jsme se rozhodli tato data využít v závěrečné diskusi pro zvážení souvislosti s výskytem prokrastinace a formulaci dalších výzkumných otázek, které by na naše zjištění navazovaly.

3.1 Výsledky pro míru prokrastinace (otázka 1)

Naše výsledky jsme koncipovali na základě popisné statistiky a porovnání výsledků mezi jednotlivými skupinami – určovali jsme četnosti, relativní četnosti a kumulativní relativní četnosti respondentů a jejich skóre a jejich rozdělení a střední hodnoty (v případě dotazníků průměr, standardní odchylku, v případě elektronických dat modus a medián) v rámci jejich prokrastinace (viz příloha tab. 4-6).

Průměrné skóre participantů u použité metody v první otázce bylo 18,37 se standardní odchylkou 4,43. Hodnoty pro otázky 2 a 3 jsou uvedeny pro úplnost v tabulce 0 (viz příloha).

Komentář [SJ15]: To řízení nechápu. Proč diskutujete ještě před předložením výsledků?

Komentář [SJ16]: Taková obecná alibistická prohlášení do diskuze nepatří. - 1

Komentář [SJ17]: Tohle patří do popisu vzorku.

Komentář [SJ18]: Jak souvisí „počet dat s validitou“?

Komentář [SJ19]: Pokud byste o svém vzorku uvažovali jako o cenzu, mohli jste pracovat s nulovou výběrovou chybou. Ale nízká návratnost činí vzorek opravdu nepravděpodobnostním.

Komentář [SJ20]: Tohle mělo být zcela jasné už ze sekce metody.

Komentář [SJ21]: To byla škála, ne otázka. Dost jste mě zmátli.

Na základě distribuce skóre (viz příloha tab.1) prokrastinace jsme respondenty rozdělili do tří kategorií podle míry prokrastinace v sebeposouzení:

1) **Lehčí prokrastinátoři** – studenti, kteří skórovali do 14 (N = 12; průměr 12,33), tvořili téměř 23 % celkového souboru

2) **Střední prokrastinátoři** – studenti, kteří skórovali v intervalu 15 až 21 (N = 28; průměr 18,18), tvořili téměř 52 % souboru

3) **Těžcí prokrastinátoři** – studenti, kteří skórovali 22 a výše (N = 14; průměr 23,93) a tvořili více než 25 % souboru.

Komentář [SJ22]: Vzhledem k hypotéze to nebylo ani nutné ani vhodné.

V rámci tohoto rozdělení do tří hlavních skupin v celém souboru se můžeme nyní zabývat porovnáním obou skupin prezenčních a kombinovaných studentů (viz následující tabulky q1 rekord – prezenční, q1 rekord – kombinovaní):

tab. 8 – otázka 1- prezenční:

otázka 1 – prezenční

	Počet	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid těžcí prokrastinátoři	7	20,0	20,0
lehčí prokrastinátoři	11	31,4	51,4
střední prokrastinátoři	17	48,6	100,0
Celkem	35	100,0	

tab. 9 – otázka 1 kombinovaní:

otázka 1 - kombinovaní

	Počet	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid lehčí prokrastinátoři	1	5,3	5,3
těžcí prokrastinátoři	7	36,8	42,1
střední prokrastinátoři	11	57,9	100,0
Celkem	19	100,0	

Porovnáme-li validní relativní četnosti jednotlivých kategorií míry prokrastinace, v závislosti na formě studia, dostaneme následující hodnoty:

Lehčí prokrastinátoři tvoří ve skupině prezenčních studentů podíl přibližně 31%, ve skupině kombinovaných studentů podíl 5 %.

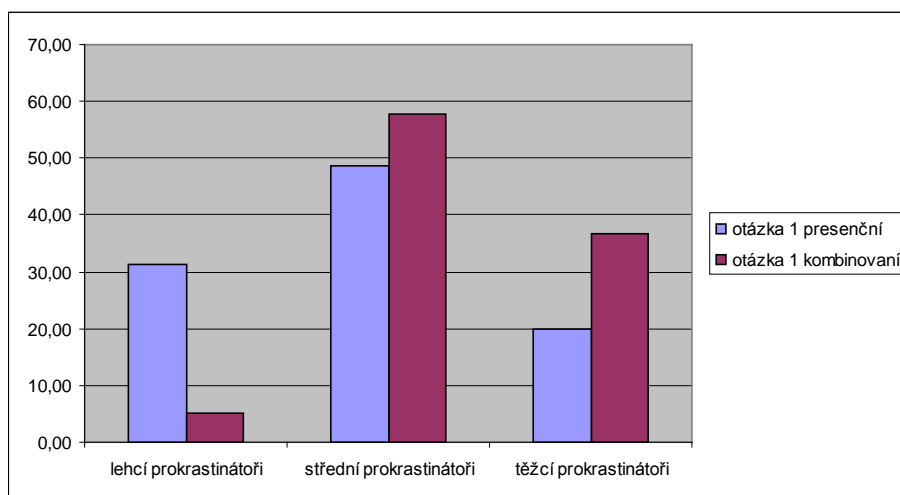
Střední prokrastinátoři tvoří ve skupině prezenčních studentů podíl přibližně 49 %, ve skupině kombinovaných studentů přibližně 58 %.

Těžcí prokrastinátoři tvoří ve skupině prezenčních studentů podíl 20 %, ve skupině kombinovaných přibližně 37 %.

Je tedy patrné, že kombinovaní studenti dosahují vyšších skóre prokrastinace (spadají tedy více do kategorie středních/těžkých prokrastinátorů) než studenti prezenčního studia (ti více skórují v lehkých/středních formách prokrastinace).

Přehledněji jsou tyto informace zpracovány v následujícím grafu:

graf 1 – q1 relativní četnosti:

Pozn. u kombinovaných studentů se vyskytly neúplné dotazníky, které jsme do analýzy nemohli zahrnout (= „missing“).

Vzhledem k tomu, že jsme formulovali statistickou hypotézu o možné asociaci mezi proměnnou forma studia a proměnnou míra prokrastinace, rozhodli jsme se prezentovat možný postup za využití některých statistických procedur.

Pro zjištění, zda je možné užít parametrické testy, jsme testovali normalitu rozložení.

tab. 10 – otázka 1 test normality:

Typ studia	Kolmogorov-Smimov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
q1 rekord prezenční	,249	35	,000	,806	35	,000
kombinované	,338	19	,000	,744	19	,000

a. Lilliefors Significance Correction

Rozložení není normální. Pokud bychom se přesto rozhodli vzhledem k platnosti centrálního limitního teorému využít při hodnocení vztahů mezi proměnnými statistických koeficientů pro měření asociace, vypadaly by výsledky následovně:

Komentář [SJ23]: Chikvadrát není parametrický test. T-test (na nekategorizované q1_h) by Vám vyšel. -1

tab. 11 – otázka 1 crosstabulation:

Count		q1 rekord			Total
		lehčí prokrastinátoři	střední prokrastinátoři	těžcí prokrastinátoři	
Typ studia	prezenční	11	17	7	35
	kombinované	1	11	7	19
Total		12	28	14	54

tab. 12 – otázka 1 chí-kvadrát:

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	5,348 ^a	2	,069
Likelihood Ratio	6,235	2	,044
Linear-by-Linear Association	4,656	1	,031
N of Valid Cases	54		

a. 2 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,22.

Při zamítnutí nulové hypotézy, která předpokládá neexistenci rozdílu v míře prokrastinace mezi jednotlivými formami studia, bychom se **dopustili přibližně 7% chyby.**

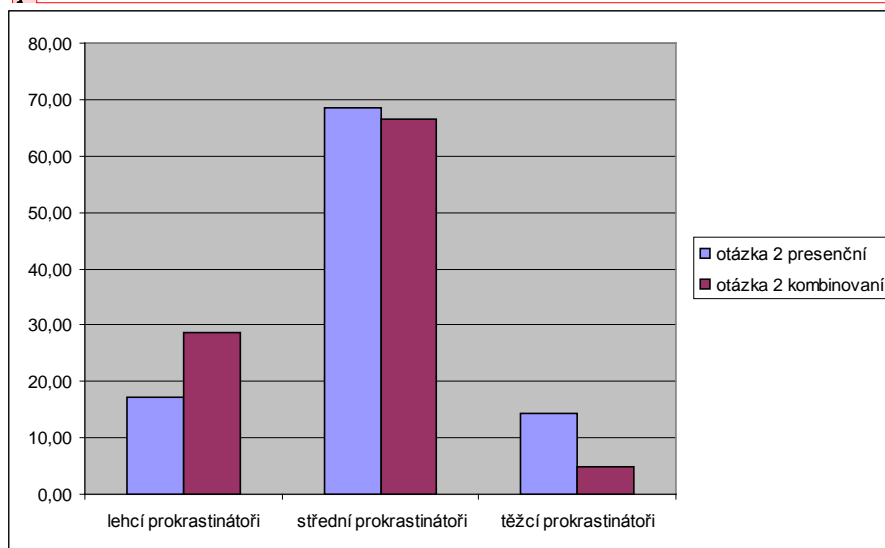
Komentář [SJ24]: Co to je, sedmi procentní chyba? -1

Jelikož však 33,3% políček má očekávanou četnost menší než 5 **není vůbec možné** Chi-Square Test použít.

Komentář [SJ25]: Tak zlé to není, jen je potřeba výsledky interpretovat opatrněji.

3.2 Výsledky pro míru prokrastinace (otázka 2 a 3)

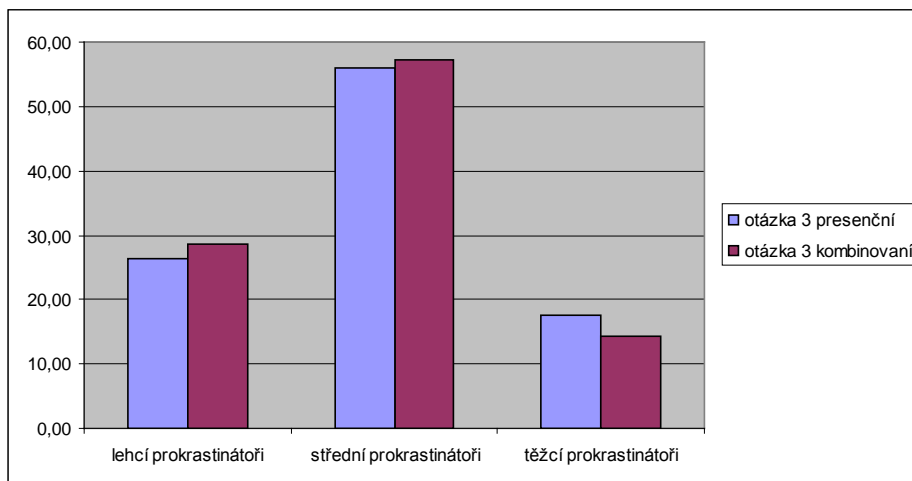
Pro úplnost uvádíme rovněž výsledky zbývajících dvou otázek, zaměřených na posouzení nevhodnosti prokrastinace o zhodnocení jejího odstranění.

graf 2 – **q2 relativní četnosti:**

Komentář [SJ26]: Co je q2? Proč musím rolovat v textu pořad sem a tam, abych rozuměl? Čeho to jsou relativní četnosti? Popisky hodnot na ose x jsou stejné jako u q1. To vypadá, jako byste provedli stejnou kategorizaci jako u q1. Ale význam škály je jiný -1.

Jak je patrné z grafů 2 a 3 rozdíly mezi presenčními a kombinovanými studenty nejsou u otázek 2 a 3 tak markantní a rozložení do jednotlivých kategorií je velmi podobné. Nemůžeme tedy usuzovat na rozdíly v posouzení nevhodnosti/škodlivosti prokrastinace a potřebě jejího odstranění, skupiny skórují téměř shodně.

graf 3 - q3 relativní četnosti:

3.3 Výsledky datové analýzy IS

Při analýze dat získaných z ISu jsme zjistili, že kombinovaní studenti odevzdávají úkoly častěji po termínu odevzdání (9,5%), než studenti prezenční (4,7%). Také jsme zjistili, že kombinovaní studenti odevzdávají méně často úkoly před termínem odevzdání (38%). Oproti tomu prezenční studenti odevzdávají úkoly před termínem skoro v polovině případů (45,3%). U obou skupin, jak prezenčních tak kombinovaných, se ukázalo, že polovina studentů odevzdává své úkoly v den termínu pro odevzdání (prezenční 50%, kombinovaní 50,5%).

Z těchto dat (viz tabulka níže) můžeme usuzovat pouze na to, že kombinovaní studenti mají tendenci odevzdávat své úkoly častěji po termínu odevzdání. Nemůžeme ovšem tvrdit, že bezpochyby vykazují vyšší míru prokrastinace než studenti prezenční formy studia, a to proto, že data sebraná z IS nebyla dostatečně obsáhlá a transparentní. Jejich analýza je pouze ilustrativní a nezobecnitelná.

Komentář [SJ27]: ?

tab. 7 – odevzdávámny:

	Odevzdáno celkem položek	Před termínem	Po termínu	V termínu	Před termínem %	Po termínu %	V termínu %
Prezenční	64	29	3	50	45,3	4,7	50
Kombinovaní	21	8	2	11	38	9,5	50,5

Komentář [SJ28]: A koreluje tohle s PASS?

3.4 Diskuse a validita výsledků

Cílem našeho výzkumu bylo zodpovědět otázku, zda forma vysokoškolského studia ovlivňuje míru akademické prokrastinace studentů. Naše **teoretická hypotéza byla formulací předpokladu**, že studenti prezenční formy vysokoškolského studia budou vykazovat nižší míru akademické prokrastinace, než studenti kombinované formy vysokoškolského studia.

Tuto otázku a z ní plynoucí hypotézu jsme chtěli, jak vyplývá z designu výzkumu, zodpovědět na základě dat získaných ex post facto výzkumem.

Jelikož prvním předpokladem pro získání validních výsledků bylo uskutečnění sběru dat pomocí dvou metod – dotazníkového šetření, sběru dat z archivu - musíme na prvním místě uvést skutečnost, že takováto realizace sběru dat se nezdařila. Data, která jsme získali sběrem z archivu neumožnila kvantitativní statistickou

Komentář [SJ29]: Realizovali jsme implementaci Samozřejmě ve spoustě slov.

analýzu kvůli velice omezenému počtu. Data sebraná dotazníkovým šetřením byla rovněž nedostatečná viz. nízká návratnost. Použití standardních statistických procedur (při použití programu SPSS) nebylo možné, čímž se nepodařilo vyvrátit či potvrdit ani statistickou resp. nulovou hypotézu. Výsledky se tak opírají víceméně jen o porovnání relativních validních četností. Z tohoto srovnání je patrné, že míra prokrastinace je ve skupině kombinovaných studentů vyšší, než ve skupině prezenčních studentů. Vzhledem k tomu, že jsme však nebyli schopni určit mimo jiné ani hladinu statistické významnosti, není možné ani určit zda tuto asociaci mezi proměnnými lze přičíst výběrové chybě, resp. zda by bylo možné výsledky zobecnit.

Jako hlavní omezení našich výsledků v tomto smyslu tedy vnímáme nulovou externí validitu. Získané výsledky vypovídají pouze o tom, jak je míra prokrastinace rozložena mezi studenty, kteří byli probandy v tomto výzkumu, resp. jaký je podíl mírných, středních a těžkých prokrastinátorů v obou skupinách našeho výběrového souboru.

Interní validita našeho výzkumu, tak jak byl realizován, byla ohrožena již v počátku užitím dotazníkového šetření, které se spoléhá výhradně na self-report. Dalším problémem se ukázala být kvalita PASS škály jako měrného nástroje, neboť dle našeho názoru jednotlivé položky nevystihují zcela konstrukt prokrastinace. Naším záměrem bylo tyto nedostatky alespoň částečně kompenzovat užitím druhé metody sběru dat, která by mohla do jisté míry posloužit jako kritérium validity. Tento záměr se bohužel rovněž nezdařil.

Rovněž zajistit homogenitu skupin z hlediska intervenujících proměnných se nepodařilo. Je tedy otázkou, zda naměřené podíly udávající míru prokrastinace v jednotlivých skupinách jsou skutečně vyjádřením míry prokrastinace a nikoli odrazem nerovnoměrného rozložení intervenujících proměnných (*iracionální přesvědčení, strach z neúspěchu, svědomitost, perfekcionismus, akademická motivace, akademické prostředí, výukové styly vyučujících, učební styly studujících a míra autoregulace učení*.) Další otázkou, která při výzkumu vyvstala, byla otázka, zda jsou tyto proměnné proměnnými intervenujícími, či zda jsou příčinami prokrastinace a tedy zda se nejedná spíše o vývojovou sekvenci.

Na základě uvedených skutečností tedy nemůžeme na výzkumnou otázku ani hypotézu uspokojivě odpovědět, neboť se nám nepodařilo získat taková data, která by splňovala alespoň základní kritéria nutná pro zajištění validních výsledků v kvantitativním výzkumu.

Komentář [SJ30]: Chybí jasné zformulování výsledků – u jedné metody (PASS) jsme v datech našli oporu (Ho vyvrácena) a u druhé metody (IS) ne. Je to patrně proto, že... -1

Komentář [SJ31]: Není pravda. Paušální odmítnutí reprezentativnosti vzorku zde není na místě. -1

Komentář [SJ32]: Vždyť jste se o to nepokusili. -1

Komentář [SJ33]: Diskuzi zcela chybí propojení výsledků se stávajícími poznatky. -2
Taky návrhy na další výzkum chybí. -2

Použitá literatura:

- Ackerman, Gross (2005). *My Instructor Made Me Do It: Task Characteristics of Procrastination*. Journal of Marketing Education. In: <http://jmd.sagepub.com/cgi/content/abstract/27/1/5>
- Aitken, M. (1982). *A personality profile of the college student procrastination*. Unpublished doctoral dissertation. University of Pittsburg. In Ferrari, J.R., Johnson J-J. & McCown, W.G. (1995). *Procrastination and task avoidance. Theory, research, and treatment*. New York: Plenum Press.
- Day, V., Mensink, D., & O'Sullivan, M. (2000). Patterns of academic procrastination. *Journal of College Reading and Learning*, 30, 120-134.
- Ferrari, Patel (2004). Social comparisons by procrastinators: Rating peers with similar or dissimilar delay tendencies. *Personality and Individual Differences*, 17, 539-544.
- Ferrari, J.R. (1992b). Procrastination in the workplace: Attribution for failure among individuals with similar behavior tendencies. *Personality and Individual Differences*, 3, 315-319.
- Ferrari, J. R. (2001b). Getting Things Done On Time: Conquering Procrastination. In C. R. Snyder (Ed.), *Coping and copers: Adaptive processes and people* (pp. 30-46). Oxford: Oxford University Press.
- Ferrari, J. R., & Emmons, R. A. (1994). Procrastination as revenge: Do people report using delays as a strategy for vengeance? *Personality and Individual Differences*, 17, 539-544.
- Gabrhelík, R., Vacek, J. & Miovský, M. (2006). Prokrastinace: Validizace sebesposuzovací škály na populaci studentů vysokých škol. *Československá psychologie*, 50(4), 361-371.
- Gabrhelík R. (2008). *Akademická prokrastinace: Ověření sebesposuzovací škály prevalence a příčiny prokrastinace*. Nepublikovaná disertační práce. Praha.
- Miquelon, Vallerand, Grouzet, Cardinal. (2005) *Perfectionism, academic Motivation and Psychological Adjustment: An Integrative Model*. Pers Soc Psychol Bull. in: <http://psp.sagepub.com/cgi/content/abstract/31/7/917>
- Özer, B. U. & Demir, A. (2005). Prevalence of procrastination among Turkish students. Prezentace na 4th Biennial Conference on PROCRASTINATION: „Researching and Counselling the Procrastinator – moving towards theoretical understanding“, 25. – 27. červenec 2005, Londýn, Velká Británie.
- Schouwenburg, H. C., & Lay, C. H. (1995). Trait procrastination and the Big-Five factors of personality. *Personality and Individual Differences*, 18, 481-490.
- VanEerde, W. (2004). Procrastination in Academic Settings and the Big Five Model of Personality: A Metaanalysis. In: H. C. Schouwenburg, C. H. Lay, T. A. Pychyl & J. R. Ferrari (Eds.). *Counseling the Procrastinator in Academic Settings* (pp. 29-40). Washington, DC: American Psychological Association.

Příloha č.1: Dotazník

Česká verze sebeposuzovací škály prokrastinace: Posuzovací škála prokrastinace pro studenty (Solomon a Rothblum, 1984, upraveno Gabrhelík, 2005) a PSS škála (přepřacovaná verze GP, General Procrastination Scale, Lay, 1986).

Otázka 1.: Do jaké míry tento typu úkolů odkládáte? (Odkládání v tomto případě prosím chápejte jako odkládání, pro něž nenacházíte reálné důvody a opodstatnění)

U každé položky zakřížkujte, prosím, pouze JEDNU možnost na škále *NIKDY NEODKLÁDÁM* až *VŽDY ODKLÁDÁM* s ohledem na to, jak často při různých činnostech čekáte až do poslední minuty, abyste splnil/a úkol. Nevynechejte žádný výrok.

	Nikdy neodkládám	Téměř nikdy	Občas	Téměř vždy	Vždy odkládám
1. Psaní písemných (domácích) úkolů.					
2. Studium na zkoušky a zkoušení.					
3. Dodržování úkolů, které souvisí s četbou zadaných textů v průběhu týdne.					
4. Povinnosti související s univerzitní administrativou (např. vyplňování přihlášek, registrace předmětů, vyzvednutí identifikační karty studenta).					
5. Schůzky a docházka: sjednání schůzky s vyučujícím, konzultace s vyučujícím.					
6. Školní aktivity obecně.					

Otázka 2.: Do jaké míry je odkládání tohoto typu úkolů pro Vás problém?

U každé položky zakřížkujte, prosím, pouze JEDNU možnost na škále *VŮBEC TO NENÍ PROBLÉM* až *VŽDY JE TO PROBLÉM* s ohledem na to, jak často při různých činnostech čekáte až do poslední minuty, abyste splnil/a úkol. Nevynechejte žádný výrok.

	Vůbec to není problém	Téměř nikdy	Občas	Téměř vždy	Vždy je to problém
1. Psaní písemných (domácích) úkolů.					
2. Studium na zkoušky a zkoušení.					
3. Dodržování úkolů, které souvisí s četbou zadaných textů v průběhu týdne.					
4. Povinnosti související s univerzitní administrativou (např. vyplňování přihlášek, registrace předmětů, vyzvednutí identifikační karty studenta).					
5. Schůzky a docházka: sjednání schůzky s vyučujícím, konzultace s vyučujícím.					
6. Školní aktivity obecně.					

Otázka 3.: Do jaké míry byste chtěl/a snížit Váš sklon k odkládání na tomto úkolu?

U každé položky zakřížkujte, prosím, pouze JEDNU možnost na škále *NECHCI SNIŽOVAT* až *URČITĚ CHCI SNIŽOVAT* s ohledem na to, jak často při různých činnostech čekáte až do poslední minuty, abyste splnil/a úkol. Nevynechejte žádný výrok.

	Nechci snižovat	Téměř nikdy	Občas	Téměř vždy	Určitě chci snižovat
1. Psaní písemných (domácích) úkolů.					
2. Studium na zkoušky a zkoušení.					
3. Dodržování úkolů, které souvisí s četbou zadaných textů v průběhu týdne.					
4. Povinnosti související s univerzitní administrativou (např. vyplňování přihlášek, registrace předmětů, vyzvednutí identifikační karty studenta).					
5. Schůzky a docházka: sjednání schůzky s vyučujícím, konzultace s vyučujícím.					
6. Školní aktivity obecně.					

Statistické přílohy

tab. 0 – základní statistika:

Statistics

		hrubý skór q1	hrubý skór q2	hrubý skór q3
N	Valid	54	56	55
	Missing	3	1	2
Mean		18,37	14,91	17,76
Std. Deviation		4,427	4,375	5,538

Tab. A – míra prokrastinace všichni respondenti:

		q1 rekord		q2 rekord		q3 rekord	
		Frequency	Valid Percent	Frequency	Valid Percent	Frequency	Valid Percent
Valid	lehčí prokrastinátoři	12	22,22	12	21,43	15	27,27
	střední prokrastinátoři	28	51,85	38	67,86	31	56,36
	těžcí prokrastinátoři	14	25,93	6	10,71	9	16,36
	Total	54	100,00	56	100,00	55	100,00
Missing	System	3		1		2	
Total		57		57		57	

Tab. B – míra prokrastinace prezenční studenti:

		q1 rekord		q2 rekord		q3 rekord	
		Frequency	Valid Percent	Frequency	Valid Percent	Frequency	Valid Percent
Valid	lehčí prokrastinátoři	11	31,43	6	17,14	9	26,47
	střední prokrastinátoři	17	48,57	24	68,57	19	55,88
	těžcí prokrastinátoři	7	20,00	5	14,29	6	17,65
	Total	35	100,00	35	100,00	34	100,00
Missing	System					1	
Total						35	

Tab. C – míra prokrastinace kombinovaní studenti:

		q1 rekord		q2 rekord		q3 rekord	
		Frequency	Valid Percent	Frequency	Valid Percent	Frequency	Valid Percent
Valid	lehčí prokrastinátoři	1	5,26	6	28,57	6	28,57
	střední prokrastinátoři	11	57,89	14	66,67	12	57,14
	těžcí prokrastinátoři	7	36,84	1	4,76	3	14,29
	Total	19	100,00	21	100,00	21	100
Missing	System	3		1		1	
Total		22		22		22	

tab. 1 – hrubé skóry otázka 1:

hrubý skór otázka 1 - všichni respondenti				
HS	Počet	%	Kumulativní %	
9	1	1,85	1,85	lehčí
10	1	1,85	3,70	
11	1	1,85	5,56	
12	2	3,70	9,26	
13	4	7,41	16,67	
14	3	5,56	22,22	
15	4	7,41	29,63	střední
16	2	3,70	33,33	
17	5	9,26	42,59	
18	3	5,56	48,15	
19	4	7,41	55,56	
20	8	14,81	70,37	
21	2	3,70	74,07	těžcí
22	4	7,41	81,48	
23	2	3,70	85,19	
24	3	5,56	90,74	
25	2	3,70	94,44	
26	2	3,70	98,15	
27	1	1,85	100,00	
Celkem	54	100,00		

tab. 2 – hrubé skóry otázka 2:

hrubý skór otázka 2 - všichni respondenti				
HS	Počet	%	Kumulativní %	
6	1	1,79	1,79	lehčí
7	1	1,79	3,57	
8	2	3,57	7,14	
9	1	1,79	8,93	
10	2	3,57	12,50	
11	5	8,93	21,43	
12	6	10,71	32,14	střední
13	5	8,93	41,07	
14	5	8,93	50,00	
15	6	10,71	60,71	
16	3	5,36	66,07	
17	3	5,36	71,43	
18	5	8,93	80,36	těžcí
19	2	3,57	83,93	
20	3	5,36	89,29	
22	4	7,14	96,43	
24	1	1,79	98,21	
26	1	1,79	100,00	
Celkem	56	100,00		

tab. 3 – hrubé skóry otázka 3:

hrubý skór otázka 3 - všichni respondenti				
HS	Počet	%	Kumulativní %	
6	1	1,82	1,82	lehčí
8	2	3,64	5,45	
9	1	1,82	7,27	
10	2	3,64	10,91	
11	1	1,82	12,73	
12	3	5,45	18,18	
13	5	9,09	27,27	
15	5	9,09	36,36	střední
16	3	5,45	41,82	
17	4	7,27	49,09	
18	2	3,64	52,73	
19	4	7,27	60,00	
20	2	3,64	63,64	
21	4	7,27	70,91	
22	7	12,73	83,64	
23	1	1,82	85,45	těžcí
24	3	5,45	90,91	
26	1	1,82	92,73	
27	2	3,64	96,36	
28	1	1,82	98,18	
30	1	1,82	100,00	
Celkem	55	100,00		

tab. 4 – střední hodnoty, variabilita:

Všichni respondenti

		hrubý skór q1	hrubý skór q2	hrubý skór q3
N	Valid	54	56	55
	Missing	3	1	2
Mean		18,37	14,91	17,76
Median		19,00	14,50	18,00
Std. Deviation		4,427	4,375	5,538
Variance		19,596	19,137	30,665
Minimum		9	6	6
Maximum		27	26	30

tab. 5 – střední hodnoty, variabilita kombinovaní:

Kombinovaní

		hrubý skór q1	hrubý skór q2	hrubý skór q3
N	Valid	19	20	20
	Missing	2	1	1
Mean		19,89	14,50	17,15
Median		20,00	14,00	17,50
Std. Deviation		3,526	4,286	5,324
Variance		12,433	18,368	28,345
Minimum		14	9	6
Maximum		26	26	27

tab. 6 – střední hodnoty, variabilita prezenční:

Prezenční

		hrubý skór q1	hrubý skór q2	hrubý skór q3
N	Valid	35	35	34
	Missing	0	0	1
Mean		17,54	15,20	18,18
Median		18,00	15,00	18,50
Std. Deviation		4,686	4,517	5,776
Variance		21,961	20,400	33,362
Minimum		9	6	8
Maximum		27	24	30

Oblast	Body/Max
Formulace a zdůvodnění výzkumné otázky	(9/10)
Výzkumné hypotézy	(4/5)
Výběr vzorku	(3/5)
Metody tvorby dat	(5/5)
Design výzkumu	(3/5)
Výsledky, statistika	(3/5)
Diskuze	(7/10)
Dobrý dojem	(0/5)
Celkem	(34/50)

Projekt jste myslím naplánovali i zrealizovali dobře, ale jeho popis v této zprávě za realizaci hodně zaostává. Obrovské množství spíše chronologicky řazeného textu, kde se v opakujících se obecných sděleních ztrácí ty důležité věci, je jen obtížně srozumitelné. I při tom množství však chybí solidní diskuze. Zaměřili jste se pouze na problémy a zapomněli na tvořivější aspekty – zpětné popojení s poznatky, které jste si načítli v literatuře (jejíž rozsah byl zcela adekvátní).

Mimochodem, co se týká self-reportů se Vám H podařilo podpořit (vzorek sice nemáte úplně náhodný, ale máte velkou část malé populace, což podstatně snižuje výběrovou chybu a běžný t-test je velmi přísný – a i ten vyšel).